

Bernhardt Béla, cscst., ág. h. ev. főesperes

TELEKI MEGEMLÉKEZÉS CLEVELANDBAN 2002. ÁPRILIS 6-ÁN

Kedves Cserkésztestvéreim!

Szép és kegyes hagyományt ápolunk azzal, hogy — az iménti Szentmise után — ebben a cserkészotthonban is megemlékezünk a huszadik század első felének egyik nagy magyar alakjáról, a magyar cserkészlet kimagasló vezető személyiségéről, az 1941. április 3-án tragikus körülmények között elhunyt magyar miniszterelnökről, gróf Teleki Pál tb. főcserkészünkről. Azért neveztem ezt az együttlétet hagyományosnak, mert a Külföldi Magyar Cserkészszövetség kezdetei óta megtalálta az alkalmat közgyűlései kapcsán, hogy meggyújtsa az emlékezés gyertyáját és lerója kegyeletét e nagy magyar hazafi iránt. Mivel mostanában a Cserkészszövetség közgyűléseit kétévenként tartja, ezért vetődött fel a gondolat, hogy ebben a közbeeső évben, Torontóban, Clevelandban, és Calgaryban is helyi megemlékezéssel idézzük fel néhány rövid percben gróf Teleki Pál életét, életművét, elsősorban is cserkészletünk vonatkozásában. .

Politikailag jobbára az I. világháború utáni időkben került a nyilvánosság elé. Mint külügyminiszter és tudós, mint Magyarország néprajzi térképének szerkesztője is, bátran harcolt a trianoni igazságtalanságok ellen, jóllehet nem kerülhette el a szomorú feladatot, a magyarságot irgalmatlanul megcsúfoló Trianoni békeszerződés aláírását. A háborús összeomlás, a bolsevista borzalmak, idegen megszállók garázdálkodása, s az országvesztés káoszából aléló országban röviden miniszterelnökké lett 1920/21-ben, s aztán újra miniszterelnök 1939-ben, a II. világháború kezdetén, amikor a német nemzeti és a szovjet nemzetközi szocializmus diktatúráinak a veszélyekkel és romlással fenyegető szirtjei között kellett az ország hajóját kormányoznia. Mivel ez minden törekvése ellenére nem járt sikerrel, amikor heves ellenzésére a magyar–jugoszláv örökbarátsági szerződés érvényben tartását a körülmények lehetetlenné tették, akkor azt tartotta becsületesnek, hogy tiltakozásul önkézzel vessen véget életének 1941. április 3-án.

Jóval 30. életéve után került kapcsolatba a cserkészlettel, és szinte azonnal felismerte abban azt a rejtett erőt, ami egészséges, magyartudatú, hazátszerető és hazátszolgáló emberek kinevelésére képes. A cserkészletnek ezt az értékét különösebben éppen a trianoni veszteségek kapcsán tartotta jelentősnek, s ezért szívesen fogadta kormányzói kinevezését a magyar főcserkész tisztére és készségesen vállalta az azzal járó kötelezettségeket. Sajnos akkor fellépő betegsége miatt tisztében nem maradhatott meg, de aztán tb. főcserkészként és a 2.sz. B.K.G. cserkészcsapat tisztjeként egészen haláláig minden alkalmat megragadott a magyar cserkészlet fejlesztésére. Az volt a meggyőződése, hogy a cserkészlet, minden szervezeti jelensége ellenére, nem valamiféle egyesület, hanem életforma. A cserkész mindig cserkész, mindig az országot, a nemzetet szolgáló cserkész, azokban a körülményekben, amelyekben éppen élnie adatott. Ő mondotta: A nemzetnek három főkincse van: a nemzet becsülete, függetlensége, és nagysága.

Szerinte magyar beágyazásban a cserkészlet, mint ahogy Baden Powell világfőcserkész hirdette a cserkészetről általában, nem nagyszerű játék, hanem komoly megélés mindannak a lehetőségnek, amit maga a cserkészlet nyújt próbarendszerével és magával a fogadalommal, amikor az ifjú kötelelességteljesítést vállal Isten, haza, embertárs, s itt külföldön még, a magyarság iránt. Annak idején jelszóként gróf Teleki Pál ezt így fogalmazta meg, s ez lett a II. világháború körüli zavaros körülményekben nagy nyomás

alá került magyar cserkésznek a motorja, ez a két szó: Kötelességet keresünk! Ez több volt, mint egyszerűen haladni a cserkészismeretekben, jól lepróbázni. A magyar cserkésznek cselekvően kellett megtalálnia az alkalmakat, melyeken keresztül elvégezhetette szolgálatát családjá, hazájá, és az általános emberi erkölcsi rend javára. Ő mondotta: Mindenkinek a maga helyén vannak kötelességei és bármilyen kicsinyek legyenek azok, fontos, hogy jól végezzük azokat.

Mindehhez gróf Teleki Pál adott útmutatást és nyújtott példát. Nem elfogultságunk mondatja azt, hogy ő a maga államférfiúi tevékenységét és szolgálatát mint cserkész teljesítette. Jóllehet sok kiváló, országos viszonylatú cserkészvezetőre emlékezhetünk azokból az időkből, mégis gróf Teleki Pál az, aki szinte megtestesíti a cserkészítípust, a férfit, aki teljesen átítatódott a cserkészet eszményével. Ezt két látszólag külsőleges eseménnyel lehet alátámasztani. Az egyik, mikor egy nemzetközi döntőbíróági bizottsággal Irakban járt bizonyos olajföldek vitatott határainak a megállapításához, nem mulasztotta el — természetesen cserkészegyenruhában —, hogy meglátogassa annak a vidéknek a cserkészszövetségeit. A másik alkalommal, a Felvidék déli részének a visszatértekor, a Kormányzó úr oldalán cserkészisztizti öltözékben vonult be Komáromba, hogy első dolgaként az ottani magyar cserkészeket köszöntse és nekik csapatzászlókat adjon át. Rendkívüli szolgálata volt a Gödöllőn megrendezett IV. világjamboree parancsnoki teendőinek az ellátása. Tagja volt a világcserekészlet nemzetközi intézőbizottságának és számos nemzetközi cserkészszervezetnek, melyekben ismereteit, cserkészszellemiségét és cserkészlelkületét magasra értékelték.

Írásai gyakran jelentek meg a Magyar Cserkész-ben, a Vezetők Lapjában, s a Fiatal Magyarság-ban, mely utóbbi a cserkészletből már kinőtt, de a cserkészszemléhez hű fiatalok mozgalmának a neve is volt, melyeket jobbára cserkészisztiztekhez intézett, s melyekben ismételtelen kihangsúlyozta nézetét a magyar cserkészletéről, még odáig is menve, hogy a cserkészletet látta a magyarság felemelkedése letéteményesének! Konferenciákon is ebben a vonatkozásban tartott előadásokat, vezetett megbeszéléseket, serkentette cserkésztestvéreit ezekre a gondolatokra. Azt tartotta, hogy nincsen más ifjúsági szervezet, amely olyan gazdag és széleskörű jellemnevelést tud biztosítani, különösen is a nemzet érdekében, mint a cserkészlet. Ez a meglátás és felfogás teljesen egyedülálló, mert például más nemzetek cserkészlete egyáltalán nem ilyen bensőséges. Más bizonyos nemzeti, etnikai hagyományok ápolása, és más belemerülni a nemzet életébe és abban a keretben keresni a kötelességeket. Bizony nem is tudok megfelelő szavakat, kifejezéseket találni arra, hogy érzékeltessem gróf Teleki Pálnak a cserkészlettel való szerves összefonódását.

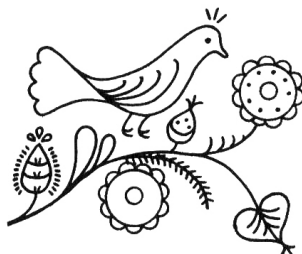
Nála különösen is hangsúlyt kapott a cserkészfogadalomban az Isten iránti elkötelezettség. Kijelentése szerint a magyarság elválaszthatatlan a vallásosságtól, amely a magyarságnak ősi jellegzetessége. Milyen fájdalmas ezért nekünk ma arról tudni, hogy a mai Magyarország lakosságának kerekén 30%-a kifejezetten közömbös vagy éppen ellenséges a vallással szemben, nem is számíthatva azokat, akik ugyan egyházhoz tartozónak mondják magukat, de vallásukat nem gyakorolják. Gróf Teleki Pál azonban, mint mélyen hívő katolikus keresztény ember, ragaszkodott ahhoz, hogy a magyar cserkészletben a keresztény hit és az abból fakadó erények maradéktalanul érvényesüljenek. Így lesz a magyar keresztény cserkészletből emberi példakép, aki szorosán kötődik a nemzethez, a néphez, résztvállalva annak minden terhéből és együtt remélve, dolgozva annak felemelkedésén. Ő mondotta: A magyar világnézet három részből, három tényezőből tevődik össze: Az egyik a magyarság, a magyar mivoltunkból származó elem, a másik az európai elem, és a harmadik a kereszténység.

Amikor most gróf Teleki Pálról megemlékezünk, méltán vetheti fel valaki a kérdést, hogy az eddig elmondottakkal vajjon csupán csak ilyen emlékező kapcsolatban volnánk vele. Természetesen nem. Ugyanis az a próbarendszer, amely szerint mi külföldön az 1945/46-os kezdetek óta cserkészkedünk, az éppen, s így is hívjuk, gróf Teleki Pál hagyatéka. Maga a cserkész persze "csak" a kiképzést, nevelést kapja belőle, de a cserkészvezetőnek tudnia, s főleg érezni kell, hogy ebben a próbarendszerben van a kulcsa a cserkész felnevelő sikerének. Ahogy haladnak a cserkészek a próbák útján, nemcsak gyakorlati ismeretekre tehetnek szert, hanem lelki és szellemi kincseket is gyűjthetnek, melyek bevezetik őket a társadalomba, s szoros kapcsolatban tartják — még tizezer mérföldek távolságából is — a magyar hazával és néppel, őket ezek szolgálatára serkenve. Nagy hiba az cserkészvezetők részéről, ha ezeket a lehetőségeket a cserkésznevelés során nem aknázzák ki, hanem leegyszerűsítik a próbákat azok gyakorlati anyagára. Nekünk, gróf Teleki Pál erre intett, a lelket és a szellemet kell alapvetően kiművelnünk, ebben áll a magyar, sajátosan a magyar cserkész hivatása. Ekként keressük mi is kötelességeinket, valamennyi cserkésztiszt, férfi- vagy nőcserkész, őrvezető, és az ő, vagyis a mi példánkon minden cserkész is, bárhová szóródtunk is a világon. Mert azért kell élnünk és azért kell "jó munkát" végeznünk, cserkészegyenruhában, vagy éppen civil öltözékben, hogy hazánknak jóhírnevét keltsük, s mi is hozzájáruljunk elmúlt ötvenéves sínylődése vagy elmúlt ötszázéves küzdelmei után, hogy keresztény értékekkel és erényességgel telítve, ismét nagygyá legyen. Ő mondta: Gondozzuk a haza szent tüzét nemzedékről-nemzedékre és próbáljuk azt gyarapítani. A múltból így lesz jelen, a jelenből pedig jövő.

Közöttünk, velem együtt vannak még "régi" cserkészek, akik azon a gyászosan borús délelőttön sorfalat álltak gróf Teleki Pál temetésekor a temetési menet útvonalán. Bizony alig értettük a gyásznak és fájdalomnak mérhetetlen országos nagyságát, hiszen hat-hét hónappal azelőtt még torkunk minden erejéből kiáltottunk csatakiáltásokat a Keleti pályaudvarnál, Északerdély visszatérése alkalmából, éppen a magyar miniszterelnököt, gróf Teleki Pál tb. főcserkészenket köszöntve a háromszoros Huj, huj, hajrá-val, amikor visszatért a magyar küldöttség a döntőbírósi tárgyalásokról. De ott, a Vilmos császár úton a gyászmenet más gondolatokra készítetett. Ezt írta meg jellemzően az akkori Magyar Cserkész:

"A hegycsúcson, melyről a messzi távlatokba tekinthetett, ott maradt felszerelése: Egy magyar fókus, az erő és önvédelem jelképe. Egy Bocskai-sapka, cserkésztábori fővegünk, rajta a hármas fogadalomra emlékeztető cserkészliliommal. És egy oldalzsák, az igénytelenség, a férfias keménység, és a "magad uram, ha szolgád nincsen" megszemélyesítője. Hová ment gazdájuk? Merre vette útját? Sirassuk? Büszkék legyünk rá? Nem tudjuk. De annyi bizonyos, hogy öröksége életprogram minden magyar cserkész számára. Mi most emléked előtt fogadalmat újítunk: Kedves Főcserkészünk, fogadjuk, hogy továbbra is teljesítjük kötelességeinket, amelyekkel Istennek, hazánknak, embertársainknak — hozzáteve, itt külföldön különösen: és magyarságunknak – tartozunk!"

Így legyen!

Fischer Viktor cscst., New York

ELKÖLTÖZÖTT A KÖZPONT ...

Amióta „cserkészeszemet” tudom, Szövetségünk központja mindig a Post Office Box 68, Garfield, New Jersey cím alatt működött. Már fiatal koromban kívülről megtanultam ezt a címet, sőt a telefonszámot is, no meg a 247 Lanza Avenue-i lakóház számát. Ez volt Bodnár Gáborék háza, lakása, a Szövetségi Iroda – nem mindig ebben a sorrendben. Ötven évig volt a Szövetségi Központnak Amerikában ez a címe, sőt Gábor bá halálát követően még további öt évig működött itt a Központi Iroda. Az újonnan megbízott Szórád Gábor cscst. főttkár irányításával 2001. dec. 3-án az iroda elköltözött innen, valamivel északnyugatabbra, majdnem egy órányi hajtási távolságra (az új cím a hátlapon megtalálható). Ezzel megszűnt egy valószínűleg egyedülálló állapot az emigrációban, s a Bodnár család – talán első ízben – igénybe veheti házát a saját maga használatára.

Ez a lakóház szimbólikus volt és ma is az a külföldi magyar cserkészetben. Itt lakott, és részben ma is lakik a kiterjedt Bodnár család 1956 óta, de már az előző házukban létezett cserkésziroda ill. a Központ. Házukban az alsó szint volt a cserkészhelyiség, iroda, gyűlésterem (ebédlő és fogadószoba), ahol száz és száz cserkész, vezető, vezetőjelölt, barát, sógor, egyéb rokon, vendég, magyar és nem-magyar, fekete-bőrű cserkésztiszt, hálósákban földön alvó cserkész, más-nemzetiségű cserkészvezető, politikus, egyházi püspök, pap, apáca, szerzetes, lelkész, iskolaigazgató, tanár, villanyszerelő, munkás, magyar szervezetek elnökei, FBI ügynök, külföldi magyar, hazai magyar, és a csonka ország határain túl a Kárpátmedence elcsatolt területeiről jövő magyar megfordult. Ha Bodnárék házába valaki belépett, ott magyaros vendégszeretetben részesült. A zamatos bor mellé legtöbbször jó falat is került. Ezt általában Ágnes asszony – cserkészvezetői beosztása mellett – teremtette elő, sok esetben nyolc gyermeke közül egyik-másik segítségével. Az ebédlő asztalnál nem mindig lehetett enni, mert tele volt irattal, aminek az elmozdítása komoly művelet lett volna.

Bodnár Gábor mindenkit szívesen fogadott, mindenkit meghallgatott. Ez a ház volt aztán minden: cserkészösszejövetelek helye, megbeszélőhely, íródeákok találkozóhelye, kiképzőhely, továbbképzőhely, magyar iskolaterem, zongoraszoba, tanoncműhely, irattár, könyvtár, „gyóntatószék”, általános gyülekezőhely, táncszoba hely, születésnap-, cserkészvezetői-, szilveszteri-, és családi bulik színhelye, magyarországi vendégművészek előadóterme, később sokszorosító műhely, cserkézmúzeum, hivatal, cserkész-, üzleti-, és magániroda, és nem utolsósorban otthona tizenegy családtagnak, és mondhatjuk, ingyen motel. De átjáró is. A pince is volt raktárhelyiség, főleg az irattár részbeni helye – szépen elkülönítve a mosógéptől – polcokon elrendezve. Az 1956-os forradalmunk idején – és máskor is – több magyar menekültnek ebben a házban adott lakást a Bodnár házaspár. Itt fordult meg a magyar cserkészvilág apraja-nagyja. Nem is lehetett elképzelni a Bodnár házat vendég nélkül. Bodnár Gábor egykor mesélte, hogy az évek során olyan postát is megkapott, amire csak *Magyar Cserkészsövetség, New Jersey* volt írva. Ez talán érthető, hiszen erre a postacímre naponta egykor közel ötven levél, újság, folyóirat, csomag, és egyéb küldemény érkezett.

A teher Ágnes asszony és a család vállán valamelyest csökkent miután 1969-ben létrejött a garfield-i Cserkészház (ma *Bodnár Gábor Cserkészház*), szintén Gábor bá kezdeményezésére.

Hogyan lehet ezt meghálálni a családnak, hogy akarva-akaratlanul részese volt ennek a

magyarságmentő- és szolgáltató intézménynek, amit mindenki Bodnár Háznak, mi cserkészek pedig Központnak hívtunk? Az egész külföldi magyar cserkészlet központja volt, sok éven, sőt, évtizeden keresztül, megállás nélkül, hétköznapokon, vasárnapokon. Alig volt nap, amikor nem volt vendég a házban reggel, délben, este. Műszaki üzemmódban is működött a ház – Gábor bá ugyanis építkezési vállalkozó volt – amíg 65 éves korában nyugdíjba nem vonult. Utána még tizenegy évig teljes idejét a cserkészletnek szentelte mint Ügyvezető elnök, illetve Főtitkár. Ezenkívül a helyi magyar társadalom ügyeivel is törődött.

Ötven év után a külföldi magyar cserkészlet minden egyes tagja vagy volt tagja, közvetve vagy közvetlenül, hálával tartozik e nemes szolgáltatásért, amit talán természetesnek vettünk az évek, évtizedek során. Köszönjük Nektek „nagy” Ágnes, „kis” Ágnes, Emőke, Csilla, ifj. Gábor, Enikő, Réka, Zoltán, Tünde, és poszthumusz, id. Gábor.

Szentkirályi Endre, cscst., Cleveland

„MILYEN BORZASZTÓAK EZEK AZ AMERIKAI ISKOLÁK!”

Gyermekkoromban gyakran hallottam szüleim generációjától olyan megjegyzéseket, hogy "az amerikai iskolák gyatrák... fegyelmezetlenek a gyerekek ... az iskolák nem kívánnak meg a diákoktól semmit"... és más ilyesmit. De bezzeg Magyarországon, "ott aztán rend volt, ott mindenki tisztelte a tanár urat, ott aztán tanultunk..." Felnőtt koromban pedig ugyanezt hangoztatták azok a magyarországi pedagógusok, akik kijöttek Amerikába és az itteni hétvégi magyar iskoláknak munkájába bekapcsolódtak: "hát ezek az amerikai-magyar gyerekek alig beszélnek magyarul..." vagy: "nem is tudják, mi az igazi tanulás, bezzeg ha otthon lennének, ..." így meg úgy.

Tényleg ilyen rossz a helyzet? gondoltam magamban, amikor ilyen megjegyzéseket hallottam. Vajon olyan gyenge az amerikai iskolarendszer, mint amilyen képet festenek róla egyesek?

Én más szemszögből nézem a dolgot. Ugyanis itt, Amerikában születtem, itt nőttem fel, itt jártam iskolába, itt végeztem el az egyetememet, itt vagyok cserkészvezető (lassan 19 éve amerikai-magyar gyerekekkel cserkészkedem őrvezető korom óta), és polgári életemben tíz éve ezekben a "borzasztó" amerikai iskolákban tanítok, először nyolcadik osztályt, majd középiskolás fokon angolt (irodalom és fogalmazás) és németet idegennyelvként. Be kell vallanom, hogy az én szemszögemből nézve nem is olyan borzasztóak ezek az amerikai iskolák. Mint magyar cserkészvezető merítettem az amerikai pedagógiai rendszerből, és mint amerikai tanár sokat meríték a magyar cserkészletből. Néhány megfigyelésem következik, de először néhány tévhitet szeretnék eloszlatni.

Elsősorban, aki az európai és amerikai iskolarendszereket összehasonlítja, gyakran a magyarországi gimnáziumot hasonlítja össze az általános amerikai "high school"-al, és elfelejtkezik arról, hogy itt mindenki egyfajta középiskolába jár. Merem állítani, hogy ha az itteni előrehaladottabb (az ún. Advanced Placement avagy Accelerated) osztályokat vennék csak figyelembe, jobb képet kapnának az amerikai diákokról. Avagy ha Mátészalkán vagy Csepelen egy szakközépiskolát hasonlítanának egy amerikai iskolához, az utóbbi talán nem is tűnne olyan gyengének. Szóval ne a narancshoz hasonlítsuk az almát.

Igaz, hogy általában itt a tárgyi tudás nem kap annyi hangsúlyt, és a diákok nincsenek hozzászokva a nagyobb adattömeg elsajátításához. Az is lehet, hogy mint csupán időnkénti megfigyelője a magyar vagy osztrák vagy német iskoláknak, én az európai rendszereket nem ismerem kellőképpen, így elhamarkodott következtetések hibájába esem, nem is beszélve arról, hogy az ember a sajátját (mármint én itt nevelkedtem és itt dolgozom), nem nézi mindig a kívülálló tárgyilagosságával. De látok olyan értéket az amerikai iskolarendszerben, amit mások nem, különösen ha csak azt látják, hogy az itteni diákok nem magolnak be annyi adatot.

Az itteni rendszerben nem magolnak, és azt belátom, hogy több tárgyi tudás nem ártana. De ennek ellenére előnynek tartom, hogy általában az amerikai iskolák azt a kevés tárgyi tudást is alkalmazva tanítják. Azaz a pedagógiai hangsúly azon van, hogy a diák az életben ezt a tudást hogyan alkalmazza. Nem a tárgyi tudás a fontos, mert azt meg lehet találni forrásmunkákban, és egy része idővel el is avul, gondolja az amerikai pedagógus. Inkább a gondolkozásmód átadása fontosabb, a probléma-megoldás módszere, hogy hogyan kell egy helyzetet felmérni, adatokat összehasonlítani, a fontos adatokat a nem fontosaktól elválasztani, kritikusan gondolkozni. Egy amerikai iskola nem követeli a magolást, viszont már a hetedik, nyolcadik osztályban olyan dolgozatokat követel, ahol a diák nemcsak visszaszajkózza a megtanult adatokat, hanem össze kell hasonlítsa őket és saját véleményét is ki kell alakítania a kérdéstről. Több forrást összehasonlít, megbírálja mindegyik tárgyilagosságát és megbízhatóságát (ez a mai Internet világban különösen fontos), az adatokból egy tisztán érthető dolgozatot fogalmaz. Szóval ez a módszer önálló gondolkozásra serkenti a diákot.

Az amerikai pedagógiai rendszer sem ideális, mert tárgyi tudás hiányában a legjobb önálló gondolkodás is zagyvaságot is eredményezhet, pl. ha a történelem órán a diákoknak nincs fogalmuk a kommunizmusról vagy a huszadik század eseményeiről, akkor hiába hasonlítanak több forrást össze, nem írnak okosat. Talán az ideális az lenne, ha a diák az első 9 évet magyar vagy európai rendszerben végezné, és jó széles tárgyi alapot kapna. Aztán ha áttér az amerikai alkalmazó rendszerre, akkor tanulna ám valamit!

Több személy, aki ismeri mind a két oktatási rendszert, mondta nekem, hogy magyar iskolarendszert végzetek sokkal jobban ismerik az adatokat (pl. gyakran jobban ismerik az Egyesült Államok földrajzát, mint mi, akik itt lakunk), de meglepte őket, hogy mennyire nem tudták ugyanazok a tudásukat alkalmazni. Sok témáról az elméletet el tudták szépen mondani, de nem tudták felhasználni..

Másik előnye az amerikai iskolának, hogy együttműködést tanít. Bár van egyéni feleltetés és vizsga, viszonylag sok a csoportos munka is. Így a diák az évek során elsajátítja a csoportban belüli együttműködést. Anélkül, hogy a tanár külön mondaná, hogy "Na, ma az együttműködést tanuljuk, és ezeknek az elemei...", az osztályt csoportokra osztja, és mindegyik csoportnak feladatokat ad közös kidolgozásra. Így a diák a tárgyi tudás megszerzésével egyidejűleg megtanul a csoport többi tagjával együttműködni. Ennek később a munkahelyen jön meg a gyümölcse, bár manapság már Európában is elterjedt a munkacsoportos projekt pedagógiája.

Mikor megkért a VL szerkesztője, hogy írjak egy cikket, amelyben mint magyar cserkészvezető és amerikai pedagógus a kétféle tevékenységem kölcsönös egymásrahatásáról beszélnék, kezdtem gondolkodni, hogy tényleg mik ezek a hatások? De mikor nekikezdttem az íráshoz, akaratlanul rövid bevezetésemből az amerikai iskolarendszer hosszabb és részletesebb védelme lett, olyanokhoz szólva, akik gyakran tévesen kritizálják. Ezt azért láttam

szükségesnek, hogy jobban megértsük, milyen háttérű és iskolázottságú gyerekekkel foglalkozunk az amerikai magyar cserkészletben.

Visszatérve az eredeti célhoz: mint magyar cserkészvezető, az amerikai pedagógiához hasonló módszereket használok, de ezeket nem az amerikai iskolarendszertől tanultam, hanem inkább Baden Powelltól. Cserkész táborban az őrsi rendszer által a cserkészek együttműködnek, együttesen oldják meg a feladatokat (az akadályversenyen az állomást megoldani, később sátrat felverni, vacsorát főzni, tábor tüzet megrakni, őrseget állni, stb.). Az őrsvezető pedig megtanul alkalmazva kritikusán gondolkodni, amikor felméri a helyzetet, hogy melyik tagnak milyen képességei vannak, kinek küldjön tűzrakáshoz fát szedni, ki ássa a sátor körül az árkot, ki szeletelje a vacsorára a hagymát, ki lássa el ragtapasszal a zsebkéssel elvágott hüvelykujjat. Az elméleti tudását alkalmazza, egy helyzetet felmér, adatokat összehasonlít, elválasztja a fontos adatokat a nem fontostól, kritikusán gondolkodik.

Viszont mint amerikai tanár, sokat használom a magyar cserkészvezetői tudásomat. Nem táborozásnál, hanem az osztályteremben. Visszanézek a tizennégy éves koromban elvégzett őrsvezetőképző táborra, és amit akkor tanultam egy cserkészösszejövetel munkatervéről, szinte naponta használom a tanrendem kidolgozásánál. Mit tanultam akkor, és mi vihető abból az osztályterembe? A sikeres cserkész kiképzés **ÉLVEZETES**, ezt tanultuk az **ÖV** táborban. Érdekes, Lendületes, Változatos, Eredményes, Zavartalan, Eseményekben gazdag, Tevékeny részvételt kíván, Elő van készítve, és Szórakoztató. Ha ezeket a szempontokat veszem figyelembe, ahogy készülök a tanításra, sokkal jobb és hatékonyabb tanár leszek, mintha csak odaállnék és ledarálnám az óra mondanivalóját ("Na, ezt magoljátok be"). Most is, amikor az órára készülök, ugyanúgy mint tizenöt éves koromban amikor őrsi gyűlésre készültem, azon töröm a fejem, hogy tevékeny részvételt kívánjon a munkaterv, változatos legyen, érdekes legyen (csak most már több tapasztalattal kissé ösztönszerűen megy). Azt a száraz anyagot hogyan lehetne játékkal vagy stafétával átadni?

A másik módszer, amit a cserkészlettől tanultam el, az a hangneme amit használok. A régi világban megvolt az intézményes tekintély, a parancsnok illetve tanár hatalmi szóval utasított: csináld ezt, mert azt mondtam. Ámde ez a bánásmód a mai fiatalnál nem mindig vált ki sikeres végrehajtást. De ha a táborban elmondom a cserkésznek, hogy "Figyelj, azért kell fát szedned, mert jön az eső és ha nem szedsz, késő lesz, nem tud őröd tüzet gyújtani ázott fával, és nyersen eszitek meg a vacsorát" és a cserkész látja hogy más nem csinálja meg helyette, és vezetői is példával járnak elől, mert ugyanazt követelik maguktól, hamar rájön hogy talán okosabb dolog fát szedni, és nem azért mondja a parancsnok mert ugráltatni akarja őt és kiskirály akar lenni. Ugyanez a hangneme az iskolában is használható. Mondhatnám, hogy "ez a feladat, csináld meg vagy megbuktatlak, te lusta!" De hatásosabb és emberségesebb, ha egyszerűen elmondom, ez a feladat célja, így van felépítve, ezt tanulod belőle, ezzel segítelek én, ezt kell neked megoldanod, stb. Így legtöbbször felméri a diák ésszel, mert látja a feladatnak értelmét. Vagy talán egy leleményesebb diák ajánl egy jobb megoldást, "ez így meg így felesleges, de így meg így könnyebb lenne, és így is tanulnék belőle", hát akkor jó, a cél végül is az, hogy tanuljon a diák, nem az, hogy minden apró részletben az én akaratom érvényesüljön. Persze van, aki ezt a bánásmódot túlságosan elnézőnek és puhának tartja (legyünk kemények a diákokkal, rájuk fér, dolgoztassuk meg őket jól), de én nem a követelményből engedek (a végén ugyanazt a nehéz dolgot kell megírnia), hanem az odavezető utat könnyítem (a nyers bánásmóddal kitűzhetem a nehéz célt, és aki tudja, eléri, aki nem, az nem. De így ugyanazt a célt tűzöm ki, csak többen érik el).

A tekintély problematikája persze sokrétűbb, az előbbi példák nagyon leegyszerűsített helyzetek. Én csak a hozzáállást próbálom ecsetelni, mert a tekintélyelv csak egy módszere a sikeres ismeretátadásnak. És persze ha nem teljesíti a diák a feladatot, akkor kiméretlenül jön a következmény, csak a kiinduló pont számomra emberségesebb.

Az én gyakorlatomban tehát a magyar cserkészvezetés jótékonyan hat az amerikai iskolai munkámra. Az amerikai iskolarendszert pedig nem tartom olyan rossznak. Igyekszem általában mindennek, így ennek a rendszernek is, a jó oldalait felismerni és alkalmazni.

Ecsedy Yudit, cst. Los Angeles

CSERKÉSNAP, MINT TOBORZÓ ESZKÖZ

Cserkésztoborzás. Minden csapat többé-kevésbé állandó gondja az utánpótlás biztosítása. A cserkészlet létezését és mibenlétét rendszeresen tudatni kell a magyarajkú lakossággal. A legtöbb városban a magyar egyházaknál lehet legkönnyebben magyar családokkal találkozni, ahol rendszerint már működik magyar ovoda, iskola, vagy hasonló gyermekfoglalkoztatás. Itt kell találni alkalmat a cserkészletet megismertetni szülővel is, gyerekekkel is.

Néha nagyobb szabású nyilvános programot rendezhetünk a cserkészlet hirdetésére és új tagok toborzására. Ilyen program lehet a *Cserkésznap*.

Mi, a losangeleskörnyéki cserkészcsapatok tavaly ősszel tartottunk egy Cserkésznapot. Fontosnak tartottuk, hogy a magyar és nem-magyar helyi újságokban hirdessük – valóban, sokan eljöttek olyanok, akik nem voltak részei az aktív magyar diaszporának. Hirdettük azonkívül az egyházaknál, egy leírt pár sort adtunk a lelkészeknek felolvasásra, amiben a hirdetett programon kívül egy-két szóban a cserkészlet céljait és lényegét is megemlítettük.

Egy olyan parkban tartottuk a cserkésznapot, ahol már eleve álltak a kioszkok. A kioszkokban magyar ételeket és italokat árusítottunk. Volt gulyás, lángos, kolbász, töltött palacsinta, szóda és cappuccino. Ez persze népszerű volt. A többi kioszkban volt bábszínház, magyar mesemondás, időnként váltogatva magyar-angol mesével. A gyerekek imádták, sok kicsi ment oda szülőikkel együtt. Egy másik kioszknál volt arc és kézfestés, magyar és egy pár modern mintával. Ez is nagyon jól ment, a gyerekek élvezték. Volt két bohócunk, egy 10 éves és egy 17 éves, akik kitűnő jelmezekben rohagáltak, a gyerekeket megszólították, léggömböt ajándékoztak, és általában emelték a jókedvet. Egy kioszkban kézügyességeket mutattak be 8-12 éves gyerekeknek. Volt egy sátor, ahol elsősegély bemutató volt és csináltak egy hordágyat. Egyben egy kis izelítőt adtak a tábori életből. Volt egy minta örsi-sátorunk is, berendezve.

Nagyon sikeres volt a vízöntő gép. Minden dobásért fizetni kellett, sok pénz be is jött ott. Voltak állomások, amelyek kevésbé voltak sikeresek, mint a fodrász állomás, vagy a kisnyillal (darts) célbadobás.

Az egész napra terveztünk programokat, amelyeket különböző vezetők vezettek le.

A 15-30 perces programok voltak: sátorútúra, cserkészmóka, szülői program,

gyerekmese, bábszínház, kötélhúzás, játékos versenyek, (nyers tojás verseny, vizes alma verseny, vízi lufi csata, görögdinnyeévő verseny). Később jöttek a magyar néptánc csoportok, utána tombola volt. Terveztünk népi játékokat is, de az elmaradt.

Mi ment jól, mi nem? A siker oldalán: A hangulat remek volt. A szervezés és lebonyolítás rengeteg munkába került, de a cserkészszülők és vezetők keményen dolgoztak, és létesült egy szülői örs amely cserkészies, remekül működik együtt és végtelenül segítőkész.

Mint toborzás, a cserkésznap egyelőre két új cserkészt eredményezett.

Tanulságok. A park túl nagy volt, a kioszkok messze egymástól. ötszáz embernek jó, de 150-200-nak nem. Annak ellenére, hogy volt egy napos tiszt, aki futtatta a programot, nehéz volt egy adott helyre összehívni az embereket, mert nem volt hangszórónk. Nagy forróság volt és kevés árnyék, így sokan egy kioszknál letelepedtek barátaikkal, és ott ragadtak, meg sem nézték gyermekeik hancúrozását vagy nem mentek máshova. A magyar tánc látványos volt, a tombolán pedig egy óriás kitömött állatot árvereztünk el, ami mindenkinek tetszett, ott egy helyen összejött nép. Akkor kellett volna örsönként bemenetelni, egy pár cserkészmozgást bemutatni, és bevonni a közönség gyermekeit a mókákba. Szerintem nagyon fontos lett volna ott összeszedni a gyerekes családok neveit, telefonszámait, hogy utána mi hívassuk fel őket és személyes kapcsolatot létesíthessünk.

A lényeg: legyen sok verseny és cserkész játék, amiben a gyerekek részt vehetnek. Legyen eléggé központi a tevékenység, hogy mindenki láthassa és részt vehessen. Legyen árnyék és hangszóró. És amikor összejön a tombolára és táncra a közönség, lehet egy pár komoly szót szólni és meghívni az ottlevőket, hogy csatlakozzanak a cserkészlet nagy családjához. Utána pedig tartani kell az érdeklődőkkel a kapcsolatot.

„ITT ITTHON ÉRZEM MAGAM, DE AMERIKÁHOZ IS TARTOZOM”

Az elmúlt év decemberében a Vezetők Lapja interjút készített Budapesten öt harmincas éveiben levő cserkészzel. Az öt: Csilla, Éva, András, Péter és Attila mind külföldön - Argentínában, Kanadában vagy az USA-ban - születtek magyar szülőktől, óvodáskoruk óta aktív cserkészek, cserkészvezetők voltak, a KMCSSZ tagjai. Családot alapítottak, illetve készülnek alapítani, és most Magyarországon élnek, előreláthatólag véglegesen.

Résztvett még Andrea, az egyik cserkész menyasszonya, aki otthon született, „tősgyökeres” magyar. **Az interju célja az volt, hogy megismerjük, hogyan gondolkozik és hogyan illeszkedik be a hazai magyar környezetbe egy „külföldi”, akit a szülők és a cserkészlet magyarnak neveltek.**

Vezetők Lapja: Ti mind külföldön, Dél- illetve Északamerikában nevelkedtetek, együtt a helybeli gyerekekkel. A helyi nyelv, iskola, barátok, szokások szükségképpen a többihez hasonló amerikaiává formáltak. A család, hétvégi iskola és a cserkészlet ehhez hozzászokott, belétek oltott egy másik – magyar – személyiséget, a magyarsághoz való tartozás tudatát. Ez a második személyiség, úgy látszik, Titeket ide, Magyarországra vezetett, ahol tartós gyökereket

eresztetek a magyar földre, és látszólag könnyűszerrel beilleszkedtek a magyarországi életbe. Mit jelent nektek érzelmileg ez a kettős háttér? Például, egy Argentina – Magyarország közötti sportmérkőzést figyelve melyik félnek szurkoltok?

Éva: Magyarországnak! Az argentinai magyarok általánosan így éreznek, ez a természetes.

András: Most is, mindig is Magyarországnak drukkolnék. De a minket követő nemzedék már nem olyan biztos, hogy így tenne. A mi gyerekkorunkban szüleink erősebben oltották belénk a magyarságot, valahogy könnyebben ment a magyarságnevelés.

Péter: Emlékszem, amikor Kaliforniában az USA-Magyarország vízipóló mérkőzést néztük. Nagyon is a magyaroknak drukoltunk! De most, hogy itt élek, nem biztos, hogy így lenne. Mikor ott éltem, magyar-amerikainak éreztem magam. Mikor idejöttem, magyar akartam lenni. Most egy kicsit bizonytalan vagyok. Ugy látom, hogy Európában kezdenek elmosódni a nemzeti különbségek.

András: Ez komolyabb dolog, mint egy sportmérkőzés. Én nem akarom, hogy a fiam argentin vagy amerikai hadseregben harcoljon, de ha magyar katonának kellene bevonuljon, azt támogatnám.

VL: Most nézzük meg a kérdést a másik oldalról. Minek tartanak titeket az itteniek, magyarnak vagy külföldinek?

Attila: Bár tudják a barátaim, hogy amerikai vagyok, de mióta elkopott az amerikai akcentusom, nem néznek másnak. Amióta Budapesten élek, kevésbé érzem a kérdést, hogy mennyire vagyok magyar. Fociban a magyaroknak drukkolnék, de inkább azért, mert a kisebbik nemzet. Nem tudom magam skatulyába tenni: vagy magyar, vagy amerikai. A lényeg, hogy a magyarok nem néznek idegennek.

Péter: Engem sem, de az akcentusom miatt egy kicsit „kuriózum” vagyok. Budapesten szinte minden cégben vannak külföldiek, ez már nem rendkívüli.

Csilla: Nekem nincs idegen akcentusom, 1985-ben kerültem ide, mint egyetemista. Sokan nem is tudják rólam, hogy nem vagyok magyar születésű.

Andrea (Magyarországon élt egész életében): Talán azt a megfigyelést tenném, hogy a külföldön felnőtt fiataloknak sok mindenhez más a hozzáállásuk, mint az ittenieknek, legalábbis az idősebbeknek. De néhány éve kialakulóban van itt is egy középréteg, akik külföldön jártak, és gondolkozásukban közelebb állnak a külföldiekhez. Ez hozzásegít az integrálódáshoz.

VL: A hovatartozásnak az is része, hogy hogyan nézitek az ország politikáját. Kritikusan, külső szemlélőként, vagy hazafiasan közösséget vállalva az ország sorsával?

Péter: Most ősszel voltam Kaliforniában. Fantasztikus volt látni, a hazafiasság tüntető megnyilatkozásait, a rengeteg zászló, feliratokat, stb.(a szeptemberi események nyomán). Itt, azt hiszem, az ilyen elképzelhetetlen. Itt mindenki mindent kritizál és panaszkodik.

VL: Te most arra utaltál, hogy az amerikaiak milyen egységesnek és hazafiasnak mutatkoztak válsághelyzetben, amihez hasonlót nem tudsz Magyarországon elképzelni. Erről is érdemes lenne beszélgetni, de pillanatnyilag az a kérdés, hogy ti, „külföldi” magyarok, mennyire azonosultok a magyar közélettel?

András: Az átlag magyar, akár külföldi, akár hazai, szeret kritizálni. Úgy érzem, hogy nekünk kritizálás helyett meg kell próbálnunk jó példát adni, bekapcsolódni a magyar társadalomba, és továbbadni azokat az értékeket, amelyeket a cserkészlet tanított nekünk. Általában, próbálni előrevinni a dolgokat. Nekünk, akik nem itt nőttünk fel, talán egyes esetekben könnyebb látni a helyes megoldást, mert nincsenek előítéleteink.

Csilla: Ami a nemzeti érzést illeti, ezt a gondolatot próbálom egy kissé távlatból nézni, az ittenit ugyanúgy, mint az amerikaiakat.

András: Igyekszem tájékozódni: olvasom a Heti Világgazdaság-ot, nézem a híradót, hallgatom a politikusokat. Készülök szavazni – ezt egyébként Argentínában is megtettem, ez kötelesség.

VL: Megtartani a magyar nyelvet, magyar értékeket – erre tanított a magyar cserkészlet. Most, hogy itt éltek, van ennek fordítottja is? Próbáljátok megőrizni születési helyetek nyelvét és kulturáját, van honvágatok utána?

Éva: Szeretnénk megtartani a spanyol nyelvtudást a gyerekeinkben, de nem szólunk rájuk, hogy „beszéljétek spanyolul”. De argentin kulturát átadni: nem.

Csilla: Én angolul beszélek a gyerekeimmel, és most próbálok két nyelven olvasni, számolni velük. Amerikai kultúra? Talán az ünnepekről, szokásokról mesélnék. De inkább nyitottságot, szélesebb látókört szeretnék ezzel nyújtani nekik.

András: Van egy nagy különbség az USA-beli és az argentinai felfogásban. Az USA-ban a legtöbben más országból származnak, de jó amerikaivá akarnak válni. Argentínában nincs olyan erős nemzettudat, az emberek olaszok, spanyolok, stb., anélkül, hogy egy erős argentin identitást kialakítottak volna. Én ott születtem, de sohasem voltam otthon benne. Lehetséges volt teljesen magyarként élni. Életem a cserkészlet, majd a regőscserkészlet, egyesületi élet, egyház, Fenntartó Testület tevékenységeivel telt.

VL: A VL egyik nemrég megjelent cikkében olvastuk, hogy a Magyarországon élő szépszámú argentin-magyarok összejárnak, próbálják az argentin multjukat is ápolni, spanyolul tanítják gyerekeiket, stb...

Éva: Ez jó is meg nem is. Mi Argentínában tényleg gettó szellemben éltünk, életünk a magyarság jegyében folyt. Összesen két argentin családdal voltunk valamennyire baráti kapcsolatban. De most itt, Magyarországon ezt a gettóságot el akarjuk kerülni, magyarként szeretnénk a mai magyarországi életbe beilleszkedni.

Attila: Identitás – minek is érzem magam itt Magyarországon? Nehéz válaszolni: sem amerikai, sem tősgyökeres magyarnak nem érzem magam. Talán egy egészséges keverék vagyok. Mert itt itthon érzem magam, de Amerikához is tartozom. Kalifornia fontos számomra, az egy másik világ, ami szintén az enyém.

Csilla: Szívesen vagyok magyar, de jó gondolni arra, hogy Kaliforniába is bármikor „haza”-mehetek.

András: Ma már könnyebb „több világban” élni, mint azelőtt. Régebben, ha valaki elhagyta a hazáját, egy életre emigrált. Ma az áttelepedés nem szükségképpen szakítás egy egész életre. De minekünk szándékunk, hogy itt maradunk. Gyerekeink is magyarok, mi aktív tagjai akarunk lenni ennek az országnak.

Péter: Amikor idejöttem Magyarországra, eleinte kerültem az amerikai társaságot, sőt az amerikai magyar társaságot is. Magyarok közt akartam lenni, akik műveltek, tájékozottak voltak, külföldön jártak, de itt akarták a jövőjüket felépíteni. Nagyon tetszett a felfogásuk.

Attila: Úgy is mondhatnám, hogy én kozmopolitának érzem magam. Rájöttem, hogy Amerikában magyarnak lenni és Magyarországon magyarnak lenni két teljesen különböző dolog. Amerikában nagyon magyarnak éreztem magam! Most, hogy itt élek, az amerikai magyarság egy másik bolygó: nekem már idegen. A regős, népi dolgok nem vonzanak. Barátaim 90%-ban helybeli magyarok, akiknek egészen mást jelent a magyarság, mint az USA-belieknek.

VL: A magyarságtudatot részben a magyar cserkészeten keresztül kaptátok. Mennyiben segített ez a magyarországi élet megismerésében, a beilleszkedésben?

Attila: Semmiben. A népmesék, hagyományok nem részei a mai életnek, magyarságomnak.

Csilla: Pont a mi csapatunk cserkészetében a magyarságismeret főleg nem a népi dolgokból állt!

Péter: Én sem emlékszem túl sok néprajzra, de fontos volt megismerni Jókait, történelmi alakokat...

Csilla: Számomra a cserkészetben a jó magyar cserkész barátságok jelentettek a legtöbbet. Mint egyetemista is sok cserkésszel jöttem össze Budapesten, így nem éreztem egyedül magam.

Péter: Sokkal nehezebb lenne a beilleszkedés, ha nem lett volna cserkészet!

VL: Mit gondoltok, mit tehet a Külföldi Magyar Cserkészszövetség, hogy a munkája jobban kapcsolódjék a mai Magyarországhoz?

Éva: Diáksere akciók, közös táborozások, minél több személyes kapcsolat Magyarországgal. Mert nagyon jó, amit szüleinktől kaptunk, de a magyar realitások megismeréséhez személyes élmények kellenek.

Péter: Emlékszem, milyen nagy hatással volt rám az, amikor Magyarországról jött fiatalok kapcsolódtak be a mi csapatunk munkájába. Ezek élő magyarságot hoztak közénk (beleértve a legfrissebb magyar slang-et is).

András: A kommunizmus negyven éve alatt a cserkészletünk fő célja a magyarság, magyar szellemi értékek megtartása, egyfajta átmentése volt. Ma már nincs „átmentés”, mindenki fordulhat magyarországi forráshoz, vagy odautazhat. Így a KMCsSz célja és hangsúlya szükségképpen megváltozik. Már azért is, mert tagságának az összetétele is változik, a cserkészek nem politikai emigránsok gyerekei. A nemzeti érzés, ahogy azt belénk nevelték az emigrációban, nem él ilyen formában a mai fiatalokban.

Csilla: Ma már itt is mindenki inkább európai akar lenni, mint magyar.

Éva: Argentínába nem jön új bevándorló, a mai magyar cserkészek nagyrészt harmadgenerációsak, a magyar nyelvtudás egyre nagyobb probléma. Kislányunk örse ötből két tagra csökkent, nincs utánpótlás.

András: Kétlem, hogy Argentínában tíz év múlva lesz egyáltalán magyar cserkészlet. Mivelhogy csak magyarul tudókat veszünk be, kizárunk egy csomó egyébként értékes jelöltet,

sokszor cserkészvezetők gyerekeit. Gondolkozni kellene a magyarul nem tudó, de érdeklődő magyarszármazásúak valamiféle foglalkoztatásáról, hogy ne veszítsük teljesen el őket.

VL: Mit terveztek hosszú távon? Magyarországon lehorgonyozni, visszamenni szülőországotokba, vagy valami harmadik utat választani?

Péter: Fél évet itt, fél évet ott.

András: Argentínában magyarnak születtem, 26 évesen jöttem Magyarországra először, és akkor érlelődött meg bennem, hogy magyar vagyok. Itt tervezek maradni.

Attila: Hibridnek érzem magam. Szeretem Budapestet, de nem szeretnék életem végéig itt élni. Mikor gyerek voltam, Magyarország volt a haza, ezért az USA-ban gyökértelességnek éreztem magam, de itt is... Nem tudom, hol tudnám igazán otthon érezni magam... Talán ott, ahol a család él...

VL: Köszönjük értékes hozzászólásaitokat. Jó munkát!

Utószó

Szeretnénk ezt a beszélgetést a Vezetők Lapja-ban tovább folytatni. Ti, külföldön születettek, akik Magyarországon éltek, és azok, akik idekint ápoljátok magyar gyökereiteket: a fenti kérdések biztos fölmerültek mindnyájatokban. Írjátok meg néhány sorban gondolataitokat.

Lamperth Zoltán cst. Burlington, Ontario

CSERKÉSZPARK MA ÉS HOLNAP

A magyar cserkészvezetés már az első években rájött, hogy az egységes vezetőképzés az egyik legfontosabb tényezője a sikeres cserkész munkának. A jó vezetőképzéshez megfelelően kiválasztott és felszerelt helyre volt szükség. Elődeink a huszas években létesítették Buda hegyei között az azóta legendás hírűvé vált Hárshegy Cserkészparkot. Itt fejlesztették ki az egyetemes magyar cserkészvezetés módszereit, amelyeket még ma is világszerte ismernek cserkész körökben.

A II. Világháború után a menekülttáborokban ujjaalakult magyar cserkészlet rögtön újraindította a vezetőképzést. Az ötvenes években a nagyméretű kivándorlás három kontinensre szórta szét a magyar cserkészeket. A szétszórtságban mégis egységes magyar cserkész munkát az egységes vezetőképzés biztosította.

Tíz évi keresés után a New York állambeli Fillmore mellett megfelelő területet is találtak a vezetőképzésünk számára. 1963-ban négy előrelátó cserkészvezető: Bodnár Gábor, dr. Gerencsér István, Kóvári Lajos és dr. Némethy György személyes anyagi áldozatvállalással megvették a területet, megalapítván a Sik Sándor Cserkészparkot a magyar ifjúság számára. Államférfiúi cselekedet volt.

1963 májusában már nagyméretű akadályverseny színhelye volt a park. De sok évi kemény munka és befektetés, épületek, műszaki létesítmények kellettek ahhoz, hogy a mai sokféle

programra: vezetőképző táborokra, akadályversenyekre, magyar iskolatáborokra, konferenciákra, nyári és téli csapattáborokra, regős hétvégére alkalmassá tegyék.

Az elmúlt közel negyven év alatt több, mint 10,000 cserkészvezető kapott kiképzést a Sik Sándor Cserkészparkban. Remélem, még sok évig ad otthont a Park a jövő vezetőinek, és kérem Isten áldását minden cserkészre, aki itt járt vagy járni fog.

De most halljunk a Sik Sándor Cserkészpark igazgatójától, Lamperth Zoli bától.

Legelőször az 1970-es évek elején jártam a Fillmore-i Sik Sándor Cserkészparkban, amikor egy májusi akadályversenyre vittem a hamiltoni cserkészeket. Gárdonyi: Láthatatlan Ember regénye elevenedett meg előttünk a főtéren. Hunok, magyarok, Attila és népe varázsolódtak elő a jelmezes cserkészekben. Lélekbemarkoló látvány volt számomra. Az esti tábortűz meghitt testvéri hangulata, a vasárnapi mise a fenyőkatedrálisban örökre az emlékezetembe vésődtek. Ettől kezdve hűséges barátja és elkötelezett támogatója lettem a Sik Sándor Cserkészparknak.

New York államban Fillmore falu közelében a dimbes-dombos vidék egyik fennsíkján található ez a 106 holdon terülő táborhely. Itt találkoznak évente többször a külföldi magyar cserkészek, s egyre gyakrabban örvendhetünk itt magyarországi cserkésztestvéreinknek is.

Az a négy ember, aki ezt a területet 1963-ban megvásárolta, egész magyar cserkészletünk további történelmét meghatározó lépést tett. Megalapították központi vezetőképzésünk otthonát, és északamerikai csapatainknak számtalan portya, akadályverseny, cserkészélmény színhelyét nyújtották.

Tábor előtti takarítás (balról jobbra: Lamperth Cilike, Pusztai Erzsike, Somogyi Klári)

Az akkori apró facsemeték ma 15-20 méteres faóriások. A telket utak, táborhelyek, közszolgáltatás, épületek tarkítják. Amit eddig építettünk sok-sok ember anyagi áldozatának, elsősorban kétkézi munkájának köszönhető. Az alapítók és építők közül már sokan nincsenek közöttünk, de példájukat követve igyekszünk ezt a tábort egyre szebbé és kényelmesebbé varázsolni.

1990-ig Jámbor Lajos csest feladata volt a tábor építése és karbantartása. Hosszú barátságunk alatt sikerült belelátnom abba a hatalmas munkába melyet oly szerető odaadással végzett a Szövetségben és a Sik Sándor Parkban. Hirtelen halála után nekem jutott osztályrészül ez a felelősség. Az 1990-es Oronoi Jubileumi Tábor lebonyolítása után minden figyelmemet a Sik Sándor Parkra fordítottam. Első feladatunk a meglévő utak és épületek feljavítása volt. Három épület alapja lett megerősítve, új kutakat furattunk, tetőket javítottunk. A tábori főbejárat kiszélesítésével megkönnyítettük a járműközlekedést, s egyben itt helyeztünk el egy 15 méteres utánfutót (trailer) a tábori szerszámok és felszerelés megfelelő tárolására. 2000-ben nagyobb, korszerűbb konyha épült, s a központi zuhanyozó lett kibővíve. A régi konyha egyik megmentett részéből egy új épületet kapott a tábor. A Kővári házban, amely a kiscserkészek otthona, az egész padlószerkezetet ki kellett cserélni és a fürdőszobát felújítani.

A kulisszák mögött:

A fenti nagyobb munkálatokon felül a tábor rendbentartása, a táborokra való előkészítése majd az elrakodás, a táborok üzemeltetése rengeteg időt és munkát igényel. A "szorgalmas hangya" őrs (Laci-bá, Erzsike, Vince-bá, Klarika, Pista-bá, Éva, Tibi és Claire, Zoli-bá és Cílike) tavasztól ősziig több hétvéget töltenek Fillmore-ban mint odahaza. Végzik azokat az apróbb-nagyobb munkákat melyek lényegesek a zavartalan működéshez. Olyan ez, mint a háztartási

Az új konyha építése (1999 november)

munka, melyet csak akkor veszünk észre, ha nem csinálják meg. Meg kell említeni az Otto családot, akik immár 25 éve hűségesen gondoskodnak az élelmezésről, a v.k. és jubileumi táborok éhes cserkészeinek ellátásáról.

Sok időt vesz igénybe New York állam bürokratáinak kielégítése. Ez elsősorban az egészségügyre vonatkozik. A kimutatások és nyilvántartások tömkelegét követelik, s ezt az időigényes, aprólékos munkát Dr. Filó Gábor végzi hosszú évek óta.

Tervek, gondok:

Úgy érzem az előző sorokban egy kis képet nyújtottam a Sik Sándor Cserkészparkról az én nézőpontomból. Munka van – sok. Segítő kéz egyre kevesebb és gyengébb. Bizom abban, hogy mint eddig is, a jövőben is lesznek olyan cserkészek és szülők akik ebbe a munkába fiatalos erővel bekapcsolódnak. A májusi akadályverseny, a júliusi nyári iskola, az augusztusi v.k. tábor és az októberi regős-hétvége népszerűsége azt bizonyítja, hogy érdemes tervezni, dolgozni, építeni a jövő cserkésznemzedék érdekében. Az 1990-es Jubileumi tábor Velemjáró füzetéből Bodnár Gábor szavait idézve fejezem be:

“Mutassátok meg a világnak, de főként a kishitű magyaroknak, hogy ahol cserkészek és öregcserkészek, fiatalok és szülők összefognak, az ISTEN, HAZA, EMBERTÁRSAK szolgálata mindenkor eredményes”. Ez a Sik Sándor Parkban világosan tapasztalható.

Marshall Tamás cst, Garfield, N.J.

CSERKÉSZGYŰLÉS SZÜLŐKNEK

"Örsvezetőktől jelentést kérek!" "Hangya Örs, hat kiscserkész!" "Kaktusz Örs, öt cserkész!" "Sündisznó Örs, hét cserkész!"

November 20-án így kezdődött az összejövetelnyitó zászlófelvonásunk Garfielden. Elénekeltek a cserkészingulót, elmondtunk egy rövid imát és nekiálltunk az örsi foglalkozásoknak. Örsvezető voltam aznap. Figyelmeztettem Andreát, hogy álljon be az örsbe gyorsan és most ne beszélgessen Jutkával, hogy el tudjuk kezdeni az izgalmas örsi órát. Minden a szokásosan ment, a különbség csak az volt, hogy Andrea nem egy tíz éves cserkész, hanem a 30 éven felüli mamája két kiscserkész lányunknak. Igen, az egyik heti összejövetelünkön a szülők voltak a kiscserkészek.

Három örsbe osztottuk az összegyűlt 22 szülőt, akiknek talán több, mint a fele nem volt soha cserkész, hogy egy délutánra "kóstolja meg" a cserkészetet, és így egy kicsit jobban megértse, mi is történik abban a zöld házban minden szombat délután. Szépen felsorakoztunk örsi zászlókkal, nagyranőtt, itt-ott bajuszos "kiscserkészeinkkel". Majd az egyik örsnél mesét hallgattak, egy másiknál Bea a pöttyös nyakkendőjével bekötötte Erzsi (néni) bokáját, ugyanazzal a kötéssel amit az előző héten a 12 éves fia, András is megtanult. A harmadiknál fenntartótestületi elnökünk, Ildikó nevetése hallatszott, amikor rovásírás stafétát futott! Egészen gyermeki lelkesedéssel vettek részt a szülők, gyorsan múlt el az óra.

Az óra végén 10 percre újra leültek az örsök, de most már megint felnőttekként, és átnézték az örsi munkatervüket. Látták, hogy milyen részletesen ki volt tervezve az egy órás örsi foglalkozás. Megbeszélték az örsvezetőkkel a próbapontokat, a módszereket, a tartalékanyagot és kelléklistát. Ezután jött a rajgyűlés. Itt együtt foglalkozott a három örs, ami a szülők esetében főleg megbeszélésből állott. Megbeszéltük azt, hogy mi az örsvezető szerepe a gyermek életében, mi a próbarendszer, és miért nem adunk leckét a cserkészzetben. Célunk az volt, hogy megértse mindenki, hogy mi történik a cserkész foglalkozáson miután leteszik a szülők a gyerekeket. Lássák, hogy a cserkészzet nem iskola, és nem "babysitting", de nem is csupán gyakorlati ismeretek, mint térképészet vagy elsősegély oktatása, hanem élményadással való nevelés. Azt is éreztetni akartuk, hogy milyen nagy befolyással van a cserkészzet a gyermek életére, az örs életére, az örsvezető életére.

Egy ujdonsült kiscserkész örsvezető édesapja, aki maga is cserkészvezető volt, kihangsúlyozta, hogy mennyire rosszul esik a lányának, amikor hiányzik az egyik örsi tag az összejövetelről, és őt előre nem értesítik. Az a leány csalódott, mert valamire készült, amiben hiányzónak szerepe lett volna, és most miatta, esetleg rögtönözve, az egész örs programján változtatni kellett. A cserkészzet módszerének a lényege, hogy a fiatal tanul a fiataltól. Ezért fontos az örsi rendszer, és a jó örsvezető. Amikor ez a szülő megszólalt, nagyon is látszott a többiek arcán, hogy megértették. Eredményes volt a szülői cserkészgyűlés. Köszönjük mindazoknak, akik eljöttek velünk cserkészkedni aznap.

A zászlólevonásnál a gyerekek örültek megint látni a szüleiket sorakozni. A napostiszt elbocsátotta az összegyűlteket, a családok beültek az autókba és hazaindultak. Előtte való héten Miklós édesapja és Julcsi édesanyja kérdezték a gyerekektől: "Na mit csináltatok ma a cserkészeten?" Ezen a héten Miklós és Julcsi kérdezhették: "Édesapa, Édesanya, mit csináltatok ma a cserkészeten?"

Utóirat

Sokat latolgatjuk a család és a cserkészzet kapcsolatát. Mi Garfielden 1999-ben megrendeztük ezt a kísérletet a családok és a cserkészzet közelebb hozására: szülői cserkészgyűlést tartottunk. Azóta tartottunk már többször ilyen gyűlést. A gyűlés végén tartott megbeszéléseink mindig más nevelési témával foglalkoztak: a fegyelmezéssel, a szókincs bővítéssel, a közösségépítéssel, stb. Témáink változnak félévről félévre, de a gyűlés hangulata és hatása nem változik. Mindig örülnek a gyerekek amikor látják szüleiket ugyanúgy sorakozni, mint ők. Mindig örülnek a szülők, hogy ők is csomózhatnak, mesét hallhatnak, játszhatnak. Mindig örülnek a vezetők, ha megértést és támogatást kapnak a felnőttektől. A szülői cserkészgyűlés egy igen vad ötletnek tünt eleinte, de most már nálunk hagyomány. Próbáljuk meg mindannyian.

HAZAMENTEK DÖMÖTÖR MARGÓ

2001 november első napjaiban egy mélységesen szomorú hír szaladt végig villámpostán a Külföldi Magyar Cserkészszövetség számos, a világ különböző országaiban élő tagjának címezve:

" Szomorú szívvel kell közölnöm, hogy cserkésztestvéretek, szeretett feleségem, november 8. hajnalán, 63 éves korában, 50 év folytonos cserkészszolgálat után, Sao Paulóban elhunyt. A temetési szertartást ft. Tóth Veremund cscst., Margó volt csapatparancsnoka tartotta, a Dobó Katica lescs. akkori tagjainak, valamint Sao Pauló-i cserkésztestvéreink, barátaink és családtagjaink nagyszámú részvételével. A vallásos szertartáson kívül népdalokkal és a szeretetkörrel búcsúztattuk Margót."

Dömötörné Kokron Margó

Tudtuk, hogy Margó egy végzetes betegséggel küzd, immár hosszú évek óta, de éppen azért, mert annyiszor találkoztunk vele táborokban, látogatókban, mindig mosolygósan, tettekre, elegánsan, vidáman népijátékot betanítva avagy brazil uzsonnát feltárlva amerikai barátainak, sohasem juttatta eszünkbe, hogy egy gyilkos kór rombolja belülről.

Ha tehát ez a hír nem is volt meglepetés, megszakadt a szívünk. Mélységesen lesúlytott bennünket, barátait, cserkésztestvéreit. Hogy Margó elment, mindnyájan szegényebbek lettünk, egy nagyszerű emberrel kevesebb van világunkban. Vannak emberek, akik, ha 100 éves korukban halnak meg, akkor is túl korán mennek el. Margó egy ilyen ember volt. Ha engedelmes keresztényként meg is hajtjuk fejünket és elfogadjuk, hogy Margó befejezte földi misszióját és az Úr hazahívta - akkor is fáj, nagyon fáj, hogy nincs többet.

De csak fizikailag nincs többet. Ami kincset itthagytunk nekünk, szinte megszámlálhatatlan. Margó örökké jelen van azokban a dolgokban, amiket megtanított nekünk. Én legszebb népdalaimat tőle tanultam. Az elsőt még az embui cserkészparkban (Brazília) "Erdő, erdő, de magas a teteje, jaj de régen lehullott a levele..." s az utolsót, egy ritkaság csángó dalt, Fillmore-ból Connecticutba hazamenet, 1999-ben. Mint abszolút zenei hallású Kokron, Margó rengeteg népdalt tudott. Azt hiszem nem csak összejövetelekre vagy tábortüzekre tanult meg újra meg újra ismeretlen népdalokat, hanem pusztán kedvtelésből, csak úgy magának.

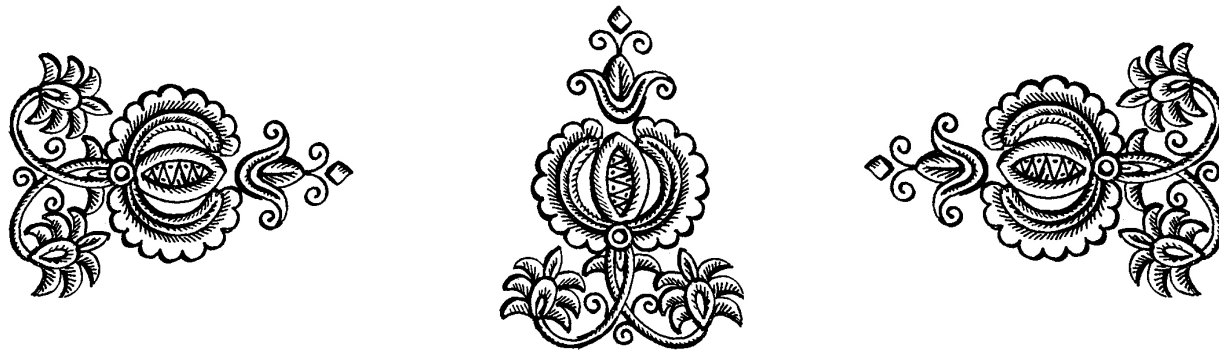
Népdalszeretetéhez természetesen kapcsolódott a népballada, majd pedig cseperedő lánykái és a VK tábor hallgatói számára nagyszerű könyvtárából kikeresett és betanított számtalan népijáték. De Margóban még egy, egész másirányú tehetség is lakozott: remekül rajzolt és festett. Aki belelapoz regösjegyzeteibe, sőt még a II. Leánycserkészkönyvben is találkozik Margó ügyes keze munkájával.

A cserkészmunka egy hatalmas terület, ahol mindenki kikeresheti tehetségének legmegfelelőbb, kedvenc munkaterületét. Margó két kézzel markolt a tennivalókba és sokrétű tehetsége a szervezéstől a regösmunkáig, minden téren kibontakozott és gazdagon adott tovább mindent, amit tudott.

És ahogy szétszaladt a hír, hogy Margó elment, megindultak a részvétnyilvánító levelek.

"Mi magyar cserkészek egy családot alkotunk, bárhol élünk is a világon. Ezért, ha valaki eltávozik sorainkból, az mindnyájunk számára gyász. Fogadd őszinte részvételemet a kassai és felvidéki cserkészek nevében." **Csajka Tamás**

"Margót mindenki nagyon tisztelte és becsülte. Közösségi elkötelezettsége, minőségi embersége páratlanok voltak. Már is nagyon hiányzik nekünk! Baráti együttérzéssel osztozunk fájdalmadban." **Somogyi Csilla és Balázs - USA**

"...nem lehet szavakat találni a veszteségre. Margó az örökös derű, a népdalok kútfeje, népijátékok enciklopédiája, népi kincseink őrzője, itt-segítő, ott-segítő, itt-szervező, ott-szervező. Magyarázat kell az őv anyaghoz? magyarázatot ír csendben, térül-fordul és már kész, de közben vacsorát varázsol az asztalra, nemcsak a családnak de a hirtelen érkező vendégeknek is. Utolsó táborunkon mindenki tudta, hogy szenved a borzasztó viszketőség miatt, de ezt ő roppant, rendíthetetlen türelemmel viselte. Nem az ő állapota volt a fontos, hanem az, amit éppen tenni kellett és csinált mindent tovább, azzal a természetességgel, ami rá annyira jellemző volt.... Fogadd őszinte részvétünket és legyen valahogy ír fájdalmodra, fájdalmodokra, hogy nagyon szerettük és szeretjük őt. Hiszem, hogy ilyen emberek nemcsak akkor vannak velünk, amikor testben velünk vannak, hanem talán még inkább most, hogy már csak lélekben. Kedves Margó, még sokáig nem fog úgy népdal, népijáték elhangzani Fillmoreban, hogy ne hallanánk a Te hangod is mellette." **Gyulassy Györgyi - New York**

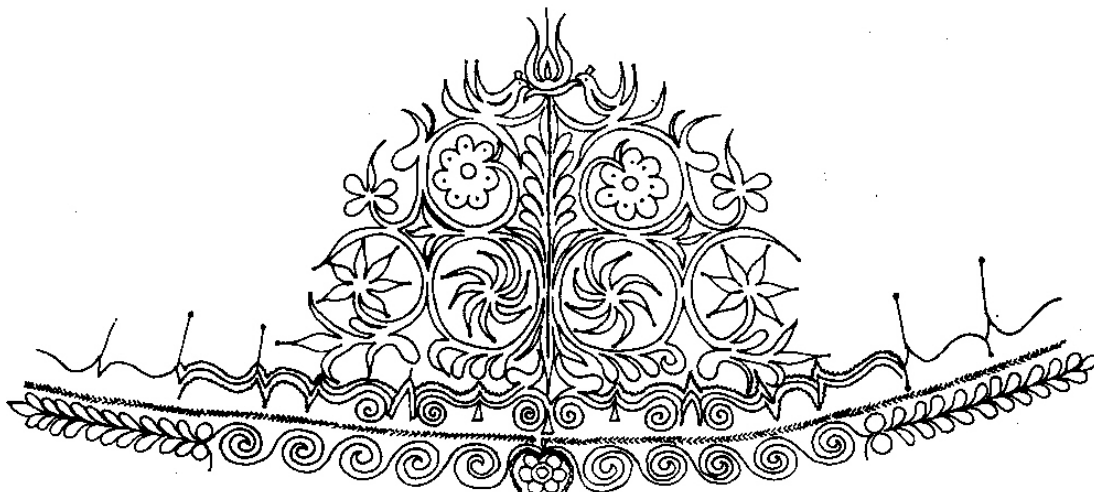
"Annyira megdöbbenett a hír, hogy Margó néni meghalt. Annyira szerettem és olyan sokat tanultam tőle. Fantasztikus példamutató volt számomra. Soha nem fogom őt elfelejteni." **Jókay Jutka - USA**

"Szövetségünk és a külföldi magyarság egyik ragyogó fényét veszítette el. Margóban megtestesült az a vidámság, szeretet és derűlátás, ami a cserkészlet esszenciája. Cserkészszaktudása, vezetőképző tehetsége páratlanok voltak. Cserkészéletem egyik kimagasló példaképe volt. Egy síkon Bodnár Gáborral. Imádkozunk Érted és a lányokért. Az a tudat, hogy Margó már abban a jutalomban részesül, amely a jó Isten kedveseire vár, erősítsen Benneteket ezekben a nehéz napokban." **Vajtay Pista - USA**

" Ez talán a legkeservesebb ebben a mi szétszóródásunkban, hogy ahogy az évek múlnak, úgy ritkulnak a találkozások. A végén már alig tudunk egymásról. Pedig éppen Margóval elejétől kezdve (Sao Paulóban 1953-tól) együtt voltunk. Legkedvesebb cserkészemlékeim abból az időből vannak. Nem tudtuk, hogy Margó ilyen komolyan beteg. Nagyon fáj nekem Margó elmenetele." **Gémesné Réka Stuttgart, Németország**

"Cserkész táborban vagyunk. Vezetőképző táborban. A nap eseményei folynak. A jelöltek az előadásokon figyelnek, tanulnak. Két előadás között kerekarcú, vidám mosollyal arcán egy vezető gyorsan körbejár. Friss kávé az egyiknek, cukorkát a másiknak, megérdeklődik a harmadiktól az esti tábortűz előkészületének állapotát. Népijáték következik "Álljatok körbe...." Korát meghazudtolva előadja a játék lényegét, elénekli az odavaló népdalt. Mint falusi menyecske a fiúk felé incselkedik. Vidámság, jókedv, mindenki mosolyog, nevet. A délutáni órákban a fiatalabbak kiképzéséhez való játékszerű hozzáállását játékokkal, ügyességekkel gyakoroltatja. Amikor elérkezik a tábortűz, még ötletekkel segít a tábortűzvezetőnek, hogy a tábori nap legbensőségesebb pillanata még meghatóbb, elgondolkoztatóbb legyen. Igazi reneszánsz vezető. A tábortűz után még a táborparancsnok gondjait is megérdeklődik, tanácsot ad. Dömötörné Kokron Margitról van szó, cserkész köznyelven Margóról. Most hogy elvonultál a mennyei táborüzek vezetését irányítani, szeretettel idézzük fel a Tőled tanult népdalokat, újból átgondoljuk bölcs tanácsaidat és elmosolygunk jókedvű ötleteiden. Isten veled Margó." **Lendvai Imre, Virginia**

" Ahogy múlnak az évek, akképpen gyarapodik azoknak a rokonainknak, barátainknak a gyülekezete, akikkel már nem tudunk telefonon beszélgetni, villámlevelet is hiába küldenénk. Eltávoztak örökre. Ezért hozzájuk már csak a múlt ösvényei vezetnek, emlékeink pislákoló fényében....

Margót az ötvenes évek elején ismertem meg a Sao Pauló-i leánycserkészcsapatban. Kitűnt kiegyensúlyozott természetével, mindig kedves szolgálatkészségével, jókedvével, intelligenciájával és tudásszomjával. Ezek a kezdeti benyomások később csak elmélyültek. Margónak fejlett esztétikai érzéke volt. Mindig megtalálta azokat a motívumokat, melyeknek hangsúlyozása, kiemelése az előadott témának különleges bájt, ízt kölcsönzött. Fantáziadús volt. Lelkesített nem parancsolt. Finomlelkű. Jó vezető. Könnyed. Mindenkit támogató. Nem ismerte a féltékenységet. Nívó. A népdal-játék szeretője. Színrendezési tehetség. Micsoda hangulatot tudott varázsolni a tábortüzekben! Ő értette igazán, mi a kerettörténet és hogyan éljük bele magunkat....." **Cseh Tibor - New Jersey**

"Margó nemcsak családjában hagy óriási őrít, hanem az egész cserkészközösségünkben, ahol 50 éven keresztül "híven teljesítette kötelességeit", szolgálva az eszményt, melynek elkötelezte magát. Élete tartalmas, példaadó, szeretetet osztó volt. Csendes derűje, felkészültsége, tanítása bearanyozta sok-sok cserkésznek cserkészélményét, akik ma a világban szétszórva élnek Európában, Észak- és Dél-Amerikában, Ausztráliában. Ezek közé tartozunk mi is itt **Venezuelában**, ahol 1962-ben, azt hiszem, elsők voltunk, akik Brazílián kívül megismertük. Imádkozom érted, hogy Isten adjon erőt elviselni fájdalmodat...." **Nyisztor Judit - Caracas**

"Dömötör Margó Cserkészszövetségünk egyik oszlopos tagja és - a maga csendes és szerény módján - egyik legmeghatározóbb egyénisége. Igen sokoldalú volt. A népviselettől a térképezésig, a kiscserkészettől a rovercserkészethez, nevelési problémáktól tömegeket megmozgató rendezvények összeállításáig: gyakorlatilag mindenhez értett és mindent fantáziadúsán, nívósan, könnyedén megoldott. Mindig oda állt be, ahol éppen szükség volt rá. Se rangot, se köszönetet nem keresett. Mindenben és mindenkiben a pozitívát, a szépet látta. Példájával irányított. És ezáltal, amerre csak járt, szeretetkört alakított ki maga körül.

Margó Sao Paulóban nőtt fel, a 36. Dobó Katicsa cserkészcsapat egyik oszlopa volt. Mi buenosiaiak 1962-ben ismertük meg, első nagy "nemzetközi" vezetőképző táborunk alkalmából, amelyet Ft.Tóth Veremund vezetett le, Bodnár Gábor és Chászár Ede bá részvételével. Margó volt az egyike a három "brazil" lány kiképzőnek. Már akkor kitűnt, nemcsak végtelen tudásával, de kedvességével, türelmével, vidámságával, cserkészieségével is. Azon a táboron döbbsentünk rá, buenosiaiak, az összetartozás erejére, hogy nem vagyunk egyedül a "világ végén", hiszen vannak cserkésztesvéreink, bárhol

Ezt az összetartozás-érzést tanultuk meg abban a táborban és egyik nagy példamutatónk Margó volt.

*Margó elment, de emléke köztünk marad. Mindig hálásak leszünk neki, mert élete által mindannyian gazdagabbak lettünk. Baden Powell utolsó üzenetében, többek között, ezt mondta: "Kiséreljétek meg, ezt a földet egy kicsit jobb állapotban hátrahagyni, mint ahogy találtátok." Margó ezt megfogadta és megtette." **Dr.Némethy Kesserű Judit - New York***

*"Vannak lángelméi az alkotásnak, művészetnek, tudománynak. Margóban a szeretetnek volt meg a zsenialitása, attól kezdve, hogy 13 éves korában, családjának Sao Paulóba való érkezésekor belépett a Dobó Katica lcscs.-ba. A cserkész napi jótett gyakorlásában tanulta meg edzeni magát a szeretetben. "Jézus szeretett engem és önmagát adta értem." (Gal.2,20). A szeretet önátadás azokért, akiket szeretünk. A szeretetben adta át önmagát Margó, mint őv., rajpk. majd mint csapatparancsnok cserkésztesvéreiért. "Erős mint a halál, a szeretet." (Énekek éneke.8,6) "A szeretet nem szűnik meg soha. (I.Kor. 13,8). Margó távozásával nagy úr támadt a világon a szeretet energiatartalékában. Ezt az úrt senki más nem tudja betölteni, hanem csak azok, akik Margót szerették. Mindazok, akik szerették Margót, tegyék őt élővé szívükben, a szeretet által." **Ft.Tóth Veremund OSB - a Dobó Katica lcscs. pk-a 16 éven keresztül - Sao Paulo, Brazília.***

*Összeállította Piller Éva
Sao Paulo, Brazília*

Öszinte részvétünk

Lapzártakor érkezett:

Dr. Hoyos Jánosné, Hoyos Jánosnak, a Nagytanács volt elnökének felesége, a közelmúltban elhunyt. A gyászszertartást Ft. Hegyi Márton S.J. végezte White Plains, N.Y -ban. A Külföldi Magyar Cserkészszövetség nevében egyenruhás cserkész küldöttség fejezte ki mindnyájunk együttérzését János bának.